

Statsbudsjettets påvirkning på den kommunale økonomien

Kostnadsnøkkelen (Hustadvika kommunes beregnede utgiftsbehov i forhold til snittet i Norge) er i 2023 beregnet til 1,0412 (1,0402). Dette betyr at kommunen får 4,1 (4,0) % mer i utgiftsutjevning enn gjennomsnittskommunen. Dette skjer på grunn av demografi, reiseavstand mm. Fra 2022 til 2023 er det altså minimale endringer på denne nøkkelen.

Tilskudd til ressurskrevende tjenester innebærer toppfinansiering av særlig store utgifter for tjenester til den enkelte bruker. Personer som er eldre enn 67 år er ikke omfattet av ordningen.

Kommunens generelle problem med denne ordningen er at refusjonen stopper ved fylte 67 år. Det er et økende antall personer i denne gruppen som blir betydelig eldre enn dette, og det er gledelig, men kommunen får altså ikke refundert utgiftene tilsvarende.

Egenandel blir i 2023 justert opp med forventet lønnsvekst, dvs. 3,8 %. Nytt innslagspunkt 1 526 000 kroner.

Netto driftsresultat forventes å bli negativt i 2022, 2023, 2024 og i 2025. Teknisk beregningsutvalg (TBU) anbefaler et netto driftsresultat på 1,75 % og det er også et vedtatt mål for kommunestyret. Hustadvika kommune var i forrige økonomiplan på vei mot å nå dette målet, men nå er bildet betydelig endret. Finansutgiftene har økt betydelig, prisstigning og lønnsstigning er høyere enn deflator i statsbudsjettet for 2022 og rammeområder har betydelige merforbruk. Hustadvika kommune er for høyt driftsnivå, slik rammene fra statsbudsjettet er nå.

Regjeringens kommuneopplegg for 2023

Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023 ble lagt fram 6. november 2022.

Fra statsbudsjettet:

"I Kommuneproposisjonen for 2023 la regjeringa opp til ein realvekst i kommunesektoren sine frie inntekter på mellom 1,8 og 2,3 mrd. kroner.

Vidare blei det varsla at veksten ville fordele seg med 1/3 til fylkeskommunane og 2/3 til kommunane.

I kommuneproposisjonen blei det anslått en vekst i kommunesektoren sine demografikostnader på om lag 1,9 mrd. kroner. Av dette var 1,4 mrd. kroner knytt til tjenester som blir finansiert av de frie inntektene. Når det gjelder pensjonskostnader, var det anslått ei nullvekst utover deflator.

Basert på nye framskrivinger fra SSB har Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) utarbeidd nytt anslag over merkostnadene til demografi for 2023. Det nye anslaget viser ei økning i demografikostnadene på 3,2 mrd. kroner, av dette er om lag

2,6 mrd. kroner merutgifter som blir finansiert av de frie inntektene. Dette er 1,2 mrd. kroner høyere enn anslaget i kommuneproposisjonen for 2023. Veksten er fordelt med om lag 1,7 mrd. kroner på kommunene og vel 0,9 mrd. kroner på fylkeskommunene. Sett under ett må en betydelig del av oppjusteringa ses i sammenheng med talet på

flyktninger fra Ukraina. Anslaget er usikkert, og tallet på flyktninger kan øke. Anslaget for pensjonskostnadene viser nå en nedgang på om lag 0,1 mrd. kroner. Anslaget er usikkert.

Regjeringa legg nå opp til en realvekst i sektoren sine frie inntekter på om lag 2,6 mrd. kroner. Dette svarer til en realvekst på om lag 0,6 pst. Inntektsveksten er regnet fra inntektsnivået i 2022 slik det blei anslått etter stortingsbehandlinga av revidert nasjonalbudsjett for 2022. Mellombelse og ekstraordinære skatteinntekter på 14 mrd. kroner og bevilgninger knyttet til koronapandemien i 2022 er holdt utenfor. Ved beregning av realvekst i kommunesektoren sine inntekter er det lagt til grunn en pris- og kostnadsvekst på 3,7 pst.

Kommunene får en vekst i frie inntekter på om lag 1,7 mrd. kroner. Etter dette er det anslått at kommunesektorens handlingsrom øker med om lag 0,1 mrd. kroner i 2023. Det er da tatt omsyn til merutgifter som følge av den demografiske utviklinga på om lag 2,6 mrd. kroner og vekst i de samla pensjonskostnadene på om lag -0,1 mrd. kroner."

I kommunedirektørens budsjettframlegg for 2023 er frie inntekter (ordinær skatt og rammetilskudd) satt til 915,3 mill. kroner i samsvar med forslaget fra regjeringen Støre. Hustadvika kommune har fått en vekst på 3,9 % tilsvarende 34,8 mill. kroner. Dette dekker lønns- og prisstigning, demografiendringer og satsninger i statsbudsjettet.

Det har vært en sterk kostnadsvekst gjennom 2022 som overstiger forutsetningene som lå til grunn i statsbudsjettet for 2022. Kostnadene ser i dag ut til å øke med 1,6 % mer enn prognosen. Regjeringen sier at dette avviket må dekkes av kommunene selv. En merskattevekst på 2,4 mrd. vil rette opp noe av dette aviket. I tall utgjør dette forholdet om lag 11 mill. kroner for Hustadvika kommune i reduserte inntekter/økte kostnader.

Investeringstilskudd sykehjem og investeringstilskudd omsorgsboliger foreslås tatt ut fra 2023. Dette har stor betydning for vår kommune og fordyrer våre aktuelle prosjekt med ca. 50 % i rente og avdragsbelastning.

Økt basistilskudd til leger i 2023 utgjør for landet 480 mill. kroner. Økningen i våre budsjetter er betydelig mer. Regjeringen sier i dokumentet at dette er "en start" på økte bevilgninger til formålet.